
Před 20 lety se na Karlově univerzitě obnovila výuka ekonomie

Před 20 lety se na Karlově univerzitě obnovila výuka ekonomie

18.10.2010, 08:50, pořad: Ranní interview

Petr KRÁL, moderátor

Osm hodin 51 minut, před námi je dnešní Ranní interview vlastně první, nikoliv druhé, to první se nepodařilo, ale to druhé se určitě povede. Univerzita Karlova slaví. Je to totiž 20 let, kdy se na nejstarší a nejslavnější české univerzitě obnovila výuka ekonomie. Povídat si o tom budeme s Michalem Mejstříkem, ředitelem Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd, dobré ráno.

Michal MEJSTŘÍK, ředitel, Institut ekonomických studií FSV UK

Dobré ráno.

Petr KRÁL, moderátor

Pane Mejstříku, pojďme na úvod zhodnotit úroveň ekonomických studií v Česku, jak je na tom Česká republika ve srovnání se zahraničím? Jenom ještě dodám, že vy jste studoval v Londýně, takže můžete posoudit, máte co srovnávat.

Michal MEJSTŘÍK, ředitel, Institut ekonomických studií FSV UK

Já se přiznám, že ono vůbec ty začátky ekonomie tím, že vlastně de facto se znovu zrodila právě po roce 1990, tak byly někdy velice složité a z tohoto důvodu to srovnání je opravdu závislé na tom, o jakou školu, o jaké škole mluvíme. V tuto chvíli totiž se v Čechách vyučuje ekonomie na desítkách škol, a to s velmi rozdílnou kvalitou. Ale musím říci, že ty přední univerzity, ať už mluvím o naší škole nebo třeba o Vysoké škole ekonomické, speciálně o některých směrech, které tam mají, tak skutečně postupně se přibližují té standardní a určitě jsou standardní evropskou školou.

Petr KRÁL, moderátor

A teď pojďme k rozdílu mezi studiem ekonomie právě na vašem institutu na fakultě sociálních věd a na Vysoké škole ekonomické, kterou jste zmínil.

Michal MEJSTŘÍK, ředitel, Institut ekonomických studií FSV UK

No, vlastně my jsme začínali s tím, že jsme si řekli, musíme mít úplně nové učebnice, musíme jaksí tlačit na studenty, tak jak je historicky typické pro Univerzitu Karlovu, to jest lidé musí nejenom být schopni podávat výkon, ale musíte výkon opravdu odvádět. Takže takové to instrumentarium kvantitativních metod, které zcela na VŠE se tak nerozvíjí, tak vlastně u nás učí lidé z Matematicko-fyzikální fakulty, ale neslouží to jenom k tomu naučit se jakoby, jak někdo říká, fachidioten, jo, abych byl tak takového, opravdu ti lidé, kteří u nás dělají matematiku, tak jí dělají proto, aby překonali sami sebe, aby dokázal rozlousknout problém, o kterých si ani jaksí nemysleli, že ho jsou schopni řešit. Výsledek toho je, že opravdu se zbaví takové závislosti na nějakých učebních textech a vytváří se z nich skutečně komplexní osobnosti, které ještě tím, že vlastně my učíme hodně v angličtině, ti lidé každý, minimálně jeden semestr, pobývají v zahraničí, naopak zase u nás studuje, tady u nás studují desítky, ale i někdy stovky studentů ze zahraničí, prostě oni se pohybují ve standardním prostředí a není to pro ně žádný šok, když přijdou do mezinárodní nejenom firmy, ale do mezinárodního prostředí, ve kterém pracují s Člověkem v tísní v takových zemích, jako je Jižní Afriky, Zimbabwe a tak dále, takže,

Namibii, takže já musím říci, že ta pestrost, co to těm lidem dává, je naprosto úžasná a my to sledujeme, my máme na takzvaném Linkinu, to je ta sociální síť, která vlastně jim umožňuje mezi sebou komunikovat, a když se podíváte, kde všude naši absolventi pracují, tak je to fascinující.

Petr KRÁL, moderátor

Pojďme se teď vrátit do toho pomyslného pravěku, výuka ekonomie byla na Karlově univerzitě obnovena teprve před 20 lety, předtím se vyučovala takzvaná politická ekonomie, tedy předmět dobově tendenční založený na ekonomických myšlenkách Marxismu-Leninismu, upřímně, dalo se vůbec při takovém studiu získat nějaké solidní ekonomické vzdělání?

Michal MEJSTŘÍK, ředitel, Institut ekonomických studií FSV UK

Tak, popravdě, já jsem sám vystudoval takzvané ekonomicko-matematické modely a ekonometrii tehdy na Vysoké škole ekonomické a já vlastně jsem patřil do skupiny vlastně kolem Václava Klause, která už si sama pro sebe překládala učebnici Samuelsona někdy před rokem 1989, ale vlastně hned poté jsem se ujal toho úkolu, že jsem okolo sebe vytvořil tým lidí, kteří přeložili tu učebnici. Já jsem to sám jeden semestr v roce 1990 přednášel i na Vysoké škole ekonomické a zjistili jsme, že právě to je tak obtížné tu školu zreformovat, že jí to asi bude ještě pár let trvat, že jsme si radši tedy s celou řadou kolegů, ať už kolega Kouba, Mičoch, i Zieleniec, Švejnar a tak dále, tak jsme si založili vlastně úplně, úplně něco jiného, tak jak jsme si mysleli, že to má být.

Petr KRÁL, moderátor

Pojďme teď ještě zase zpátky do současnosti, otázka, kterou jsem měl připravenou tady pro náměstka ministra financí, ale nepodařilo se nám ho dohnat, takže určitě mi odpovíte vy, v Lucembursku dneska zasedají ministři financí Evropské unie a budou jednat o sankcích pro rozpočtové hříšníky, návrhy se zatím mají týkat jen zemí eurozóny, ale schvaluje je celá sedmadvacítka, tedy i Česká republika. Jde tedy hlavně o to, abychom to zkrátili, aby se už v Evropě neobjevilo druhé Řecko, tedy země s obrovským rozpočtovým schodkem, ale podle vašeho ekonomického mínění, budou mít tyhle pokutové sankce smysl? Nepostihnou tu zemi, která už se tak zmítá v problémech a neuvrhnou ji ještě do dalších problémů? Není nějaké jiné řešení?

Michal MEJSTŘÍK, ředitel, Institut ekonomických studií FSV UK

Já se přiznám, že už to sledování vývoje v Evropě, kdy vlastně země si nastavily pravidla a žádná z nich nebyla ochotná je dodržovat, jsem považoval za velmi kuriózní. Samozřejmě ten aspekt, o kterém vy hovoříte, to je aspekt, který je ex post, ano, ale ta pravidla většinou a jejich vynucování slouží ex ante, tudíž ve chvíli, kdy země ví, že takovéto sankce obdrží a někdo je i docela jaksí tvrdě musí přijmout, tak ona se úplně začíná jinak chovat. Ten problém Evropy byl v tom, že tady byla celá řada pravidel, z nichž téměř žádná se nevynucovala, a každý systém, který je založen na tom, že toleruje nedodržování pravidel, je sám o sobě odsouzen k velkým problémům. Takže já osobně přiznám, že si myslím, že přes všechny ty náklady, o kterých hovoříte, je zavedení takovýchto pravidel a prosazuje to zejména Německo a je to velký úspěch kancléřky Merkelové, že vlastně vůbec tuto otázku takto tvrdě nastolila a ona jí položila právě jako podmíněčnou otázku v souvislosti s budováním těch nových institucí, speciálně v Německu, kde se soustřeďují peníze na pomoc těmto zemím.

Petr KRÁL, moderátor

Dobře. Děkujeme mockrát, Michal Mejstřík, ředitel Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd. Díky a na slyšenou.

Michal MEJSTŘÍK, ředitel, Institut ekonomických studií FSV UK

Přijďte se podívat některý v odpoledních hodinách na naši velkou konferenci na Institutu ekonomických studií.

Petr KRÁL, moderátor

Díky moc, děkujeme, na slyšenou.